

Správa o plnení PSL a hospodárení v lese za rok 2025

Komposesorát pozemkové spoločenstvo Turany

Komposesorát, pozemkové spoločenstvo hospodári na lesných pozemkoch o celkovej výmere 537 ha. Hospodári na LC Turany Jánošíkovo a ideme bilancovať 1. rok PSL. V roku 2025 mal začať platiť nový Program starostlivosti o les (PSL), ktorý by mal byť v platnosti od roku 2025 do roku 2034. Zatiaľ nebol schválený, čaká sa na zonáciu Národného parku Malá Fatra a od toho sa bude odvíjať naše hospodárenie do ďalších rokov

Ťažbová činnosť

Celkom bolo v roku 2025 vyťažené 458 m³ dreva, z toho bolo ihličnatého dreva 403 m³ a listnatého dreva 55 m³. Je to oproti roku 2024 menej o 1272 m³. Úmyselnou rubnou ťažbou bolo vyťažené 81 m³ a spracovaním asanačnej ťažby- kalamity v rubných porastoch bolo 326 m³. Z rubnej ťažby bolo 74 m³ ihličnatého a 7 m³ listnatého dreva. Asanačnou ťažbou v rubných porastoch bolo spracované 308 m³ ihličnatého dreva a 18 m³ listnatého dreva. Rozdelenie podľa pôsobenia škodlivého činiteľa- vplyvom podkôrneho hmyzu spracované 308 m³, vplyvom vetra spracované 18 m³.

V prebierkových porastoch sme len spracovali asanačnou ťažbou 5 m³, vplyvom podkôrneho hmyzu spracované 4 m³ a vplyvom vetra 1 m³.

Z odvozného miesta bolo podielnikom vydané 72,5 m³ vlákninového bukového dreva.

Pestovná činnosť

V roku 2025 bolo vykonané 1. zalesňovanie na ploche 0,44 ha, opakované zalesňovanie na ploche 0,07 ha, spolu vysadené 1550 ks sadeníc a 0,06 ha bolo od evidované prirodzené zmladenie buka.

Pri príprave plochy po ťažbe na zalesňovanie sme uhádzali haluzinu na ploche 0,80 ha.

Ochranu mladých kultúr proti burine vyžínaním sme urobili na ploche 1,19 ha.

Ochranu mladých kultúr proti zimnému odhryzu zverou sme urobili v jesenných mesiacoch na 5,52 ha.

V minulom roku sme opäť žiadali dotáciu z programu rozvoja vidieka na platbu v rámci sústavy Natura 2000 na lesné pozemky na území európskeho významu v 5. stupni ochrany, u nás to je 12,49 ha, sú to plochy pod Veľkým Kriváňom. Žiadosť je zaregistrovaná a zatiaľ nie je vyplatená.

Ochrana lesa

V ochrane lesa sme vykonávali monitoring výskytu podkôrneho hmyzu- hlavne lykožrúta smrekového a lykožrúta lesklého za pomoci feromónových lapačov v lokalitách Baricé bok a Ležisko, v dvojtýždňových intervaloch som kontroloval početnosť výskytu škodcov. Vlnajší rok bol z pohľadu napadnutia lykožrútom skoro na úrovni roka 2024, spracovali sme 312 m³ suchárov, čo je oproti roku 2024 menej o 70 m³.

Dotácia za mimoprodukčné funkcie lesa

V minulom roku bola vypísaná z PPA výzva k predkladaniu žiadostí na opatrenie minimálnej pomoci- dotácia na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov. Oprávnenými príjemcami boli obhospodarovatelia lesa, ktorým začínal platnosť Program starostlivosti o les v roku 2015 alebo 2020, alebo výnimka, kde bol program starostlivosti o lesy vyhotovený pre iné ako 10-ročné obdobie. Ďalšia podmienka bola, aby v lesných porastoch sa vykonávala podľa programu výchova lesa prečistkami alebo výchova lesa prebierkami do 50. rokov veku lesného porastu. Tieto podmienky sme splňali, preto som vypracoval celú žiadosť, obstaral všetky potvrdenia a celkovo nám vyšla výška požadovanej pomoci na 50 359,40. Žiadosť bola schválená a nakoniec nám bola priznaná pomoc- dotácia vo výške 25 466,21 eura, čo predstavuje koeficient prepočtu 50,57 %. Peniaze nám boli pripísané na účet 10.09.2025.

Hlavné úlohy na rok 2026

V tomto roku by mal byť schválený nový PSL na roky 2025 až 2034. Pevne verím, že tomu tak bude, a že nebudú problémy pri schválení pre nás základného dokumentu pre hospodárenie v našich lesoch na ďalších 10 rokov. Lesný celok sa bude volať Turany Jánošíkovo. Momentálne máme schválené len hospodárske opatrenia na obdobie od 01. 01. 2025 do schválenia PSL, čiže na tento 1. rok. Požiadal som o schválenie obnovných ťažieb v určitých rubných porastoch, tak, aby sme mohli rúbať v tomto roku.

V rubných porastoch máme schválené ťažby a môžeme na tento rok vyťažiť cca 2000 m³. Sú tam však aj porasty v Národnom parku, čiže v 3. stupni ochrany prírody, kde už musí byť uplatňovaný podľa zákona princíp prírody blízkeho obhospodarovania lesov (PBOL), čo nám opäť bude len zvyšovať náklady na vykonanie schválených ťažieb.

Pri príprave plochy po ťažbe na zalesňovanie bude treba uhádzať haluzinu po ťažbe na ploche 0,98 ha.

Zalesňovanie by sme mali vykonať na ploche 0,38 ha a vysadiť 950 ks sadeníc.

Ochranu kultúr proti burine by sme mali vykonať na ploche okolo 2 ha.

Ochranu kultúr proti zimnému odhryzu zverou by sme mali vykonať v jeseni na ploche okolo 6,5 ha.

A na záver mi dovoľte poďakovať sa všetkým pracovníkom, ktorí v minulom roku plnili úlohy v ťažbe a pestovnej činnosti za dobre vykonanú prácu.

V Turanoch dňa 18. 03. 2026

Vyhotovil: Ing. L. Kapusta- OLH a lesník